

EL TRESOR D'ORFEBRERIA DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT MARTÍ, D'ALTAFULLA

Ens proposem donar a conèixer, a manera d'inventari, el tresor d'orfebreria de l'església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla, en la qual es conserven 22 peces de diferent utilitat dins del culte litúrgic. Totes elles són de procedència catalana, realitzades a l'obrador de Reus o bé al de Barcelona entre els segles XVIII i XX.

La peça que provoca més admiració entre els vilatans és la custòdia d'argent daurat i pedreria.

Com a objecte de culte, la custòdia o ostensori aparegué a principi del s. XIV quan s'instaurà la processó litúrgica com a complement de la festa del Corpus Christi. Aquesta processó consistia a portar triomfalment i de forma visible l'hòstia consagrada, per les places i els carrers dels pobles i ciutats.⁽¹⁾ L'ostentació pública de l'hòstia originà la creació d'aquest nou objecte per a l'exposició de la Sagrada Forma, ja que fins aleshores el culte només havia exigit calzes, copons i arquetes eucarístiques.⁽²⁾

La procedència, en particular, de la custòdia d'Altafulla ens és desconeguda ja que la marca indicativa de la població o de l'argenter que la realitzà no s'ha pogut identificar; estilísticament, però, la podríem datar el s. XVIII.

Les marques de garantia de la llei del metall, anomenades correntment punxons o contrastos, ens faciliten el nom de la població on s'ha ve-

(1) Segons Núria de Dalmaes, la festa del Corpus amb processó se celebrà per primera vegada a la península, a Barcelona, l'any 1320 i adquirí un alt significat religiós i una extraordinària valoració ciutadana. A: DALMASES, Núria de - GIRALT-MIRACLE, Daniel - MANENT, Ramon, *Argenters i joiers de Catalunya*. Barcelona (Destino), 1958.

(2) Les lluites teològiques que es determinaren en diverses heretgies sacramentals des del segle XI al XIII, foren essencials en la veneració de l'hòstia durant el Corpus Christi.

rificat la llei, que acostuma a coincidir amb el lloc on s'ha realitzat l'obra. Aquesta marca, que era estampada en cadascuna de les parts soltes de què es componia l'obra, pels cònsols de la confraria, ens ajuda a saber l'autèntica qualitat del metall de les peces un cop treballades. En un principi, els punxons que indiquen la localitat consisteixen en el nom abreujat o complet de la població, precedit d'una creu o algun altre símbol.⁽³⁾

Més sort tenim amb el reliquiari d'altar de sant Antoni de Pàdua, que apareix punxonat amb l'estrella de cinc puntes⁽⁴⁾ i el nom de l'orfebre Cañellas, del carrer Boters, 15, de Barcelona. Els reliquiaris són aquells objectes litúrgics a manera de caps o estoig, que tenen la funció de conservar allò que resta del cos d'un sant, dels instruments de martiri, del seu vestit, etc., per incitar a la veneració. La devoció dels altafullencs a sant Antoni de Pàdua és molt antiga, i és el patró dels pescadors i mariners. Tenim notícia que l'any 1714 es començà a construir l'ermita de Sant Antoni amb un donatiu del pescador Baltasar Rabassa, i s'enllestí tres anys més tard⁽⁵⁾. Va ser, però, durant el segle XIX quan la veneració al Sant arribà al seu màxim desenvolupament, ja que el poble considerà que gràcies a la seva protecció s'havia deslliurat del còlera. El 1820, la vila va oferir un vot a sant Antoni de Pàdua en agraïment per no haver patit l'epidèmia d'aquell any⁽⁶⁾.

La peça presenta trets de la iconografia del Sant —l'escut de l'orde franciscà, el seu doctorat⁽⁷⁾— relacionats amb Altafulla per la representació de l'escut d'aquesta vila, i apareix datada l'any 1946.

La parròquia posseeix dos reliquiaris més, dedicats al patró de la vila sant Martí de Tours. Un d'ells, a més a més de les relíquies del Sant Patró, ostenta les dels sants màrtirs Damià i Sebastià.

Amb gran relació també amb la història devocional d'aquest poble, trobem tres bacines⁽⁸⁾ dedicades a la Mare de Déu del Roser, a sant Antoni de Pàdua i a sant Isidre, respectivament; coincidint amb les tres capelles de l'església parroquial on es veneren la Verge i els sants al·ludits.

(3) DALMASES, Núria de — GIRALT-MIRACLE, Daniel — MANENT, Ramon, op. cit., pp. 25-26.

(4) Aquest punxó apareix durant el segle XX.

(5) ROVIRA i GÓMEZ, Salvador-J., *Guia d'Altafulla (Tarragonès)*, Tarragona (Institut d'Estudis Tarraconenses), 1980, p. 71.

(6) Ibidem, p. 22.

(7) Sant Antoni de Pàdua, fundador de l'escola teològica franciscana, fou canonitzat per Gregori IX el 1232 i considerat doctor de l'església catòlica.

(8) S'anomena bacina la safata o plata de metall que s'utilitza per demanar almoïna, portar aigua, evitar que caigui el greix de les torxes...

Entre el 1570 i el 1620 hi hagué arreu del món i d'una manera especial als Països Catalans, una extraordinària florida de confraries del Roser, regides pel rector de la parròquia, dos priors i dues prioresses. La confraria cobrava una mòdica quantitat als confreres que s'inscrivien en el llibre del Roser i amb els quals organitzaven les noves festes, i se celebrava un aniversari a la mort dels confreres. Les bacines, ornades amb una Mare de Déu del Roser, servien per captar per les principals celebracions, com també pels bateigs i noces.

La bacina de la Mare de Déu del Roser de l'església d'Altafulla, presenta una escultura del Roser al bell mig de la plata, i fou realitzada a Reus per Joan Baptista Ferrando cap a la segona meitat del segle XVIII (segons indica el punxó "REVS" i el "FO"). El punxó de Reus no apareix fins el segle XVII. Entrat el segle XVII, juntament amb el nom de població, es pot observar el senyal propi de l'argenter, i també a partir d'aquest segle, i al llarg del XVIII i el XIX, podem trobar tres marques diferents en una mateixa peça: una de població i dues referents a noms propis, una d'elles, a vegades amb un símbol que, amb tota certesa, pertany al nom de l'argenter i al nom del marcador, tal com succeeix ja des de temps més antic en d'altres llocs de la península. Aquesta darrera marca va explicitada per la cèdula de Felip V, de l'any 1732, com a responsable directe del vist-i-plau de la qualitat del metall i, en conseqüència directa, de tot frau que, en aquest aspecte, es pugui trobar a la peça amb posteritat a la ja marcada. Amb tot, continua havent-hi peces sense marcar i d'altres exclusivament amb el punxó de la població.⁽⁹⁾

El cognom Ferrando (punxó FO) està molt vinculat a l'argenteria reusenca. L'any 1542, un Ferrando, argenter reusenc, resident a Balaguer, vol establir-se a Reus. També durant el segle XVII trobem argenters del mateix cognom que hi exerceixen. El "Llibre de Marques"⁽¹⁰⁾ s'inicia amb el nom de Josep Ferrando, com també la llista de fundadors del Reial Col·legi. Joan Baptista Ferrando Ferrer, fill de Francesc i Teresa, que es traslladà, com a mestre, a Barcelona l'any 1755, és el més destacat de la dinastia i fins i tot, potser, dins el col·legi. Joan Baptista es casà amb Rosa

(9) DALMASES, Núria de — GIRALT-MIRACLE, Daniel — MANENT, Ramon, op. cit.

(10) El *Llibre de Marques dels individus del Real Col·legi de Argenters de la Vila de Reus*, 1775, és un document d'importància excepcional per a la història de l'argenteria reusenca, perquè data d'un any després de l'autorització de les ordenances, atorgades per Carles III el 2 de setembre del 1774. Hi figuren 117 mestres que treballaren a Reus a partir de l'any 1774, i, excepte 19, tots conserven el senyal de mestre, la qual cosa és d'un gran valor per a la filiació de les obres conservades. A DALMASES, Núria de — GIRALT-MIRACLE, Daniel — MANENT, Ramon, op. cit., p. 32.

Molins Querol, filla de Ramon, adroguer, i Teresa (28-VII-1757), i tingué tres fills: Joan Baptista, Vicens i Antoni, que seguiren tots l'ofici d'argenter.⁽¹¹⁾ Val a dir que Joan Baptista Ferrando i Ferrer, va ésser obrer de la Confraria del Roser i treballà per aquesta des del 1804 al 1831.⁽¹²⁾

La bacina de sant Antoni de Pàdua presenta, com l'anterior, una figura del sant treballada en argent, al mig de la safata. La peça està contrastada amb tres punxons: un, indicatiu de la seva procedència de l'obrador barceloní (+BAR), i dos que ens indiquen l'argenter que el realitzà: MG+ i TRAMUS. També posseeix una llegenda que ens informa del donant, en aquest cas Joan Soler Mariner, que l'encarregà el 1713.

Sant Isidre, patró dels pagesos, té dedicada una capella a l'església de la parròquia, que va ser enriquida amb ornamentació el 1773, i destruïda parcialment durant el bombardeig del 1939.⁽¹³⁾ La bacina del Sant agricultor presenta una imatge de sant Isidre, d'argent, amb els seus atributs habituals i tres marques contrastades: el punxó que ens localitza la seva realització a Barcelona (+BAR), el que ens dóna el nom de l'argenter (SERRA) i un altre bastant il·legible que correspondria o bé a un argenter o al marcador (MER/TA). D'Antoni Serra sabem que era un mestre argenter setcentista, que en el cens gremial barceloní del 1729 constava com a mestre establert, de 47 anys d'edat.⁽¹⁴⁾ Segons aquestes dades, Serra realitzà l'obra quan comptava 31 anys.

Una altra peça reusenca, de les més interessants que es conserven a Altafulla per les marques que presenta, més que no pas per la seva configuració, és una fulla de bandera d'argent, que s'ha servat aïllada del conjunt del qual formava part originàriament. Apareix marcada amb tres contrastos: el de Reus (REVS), el de Joan Baptista Ferrando (FO) i el de Josep Props (J. PROPS).

De Josep Props i Gelabert, sabem que fou el segon Contrast-Marcador de Reus, en substitució de Josep Arandes,⁽¹⁵⁾ i que fou enterrat a la mateixa ciutat el 23 de juny de 1808. "Fill d'un mestre argenter barceloní, es mullerà a Reus amb la reusenca Magdalena Molins i Bolart, filla de

(11) VILASECA BORRAS DE PALLEJÀ, Lluïsa. *El Reial Col·legi de Reus i els seus antecedents*, Reus (Associació d'Estudis Reusencs), 1970, p. 100.

(12) *Ibidem*, p. 217.

(13) ROVIRA i GÓMEZ, Salvador-J., *op. cit.*, p. 33.

(14) RAFOLS, J.F., *Diccionario biográfico de artistas de Cataluña*, vol. II, Barcelona (Ed. Milla), 1953, p. 57.

(15) El 2 de maig de 1792 Props rebé el Reial Privilegi de Contrast-Marcador, per sis anys, i el Reial Privilegi "d'Ensayador Real" del Regne. El batlle de Reus li prengué jurament. A VILASECA BORRAS DE PALLEJÀ, Lluïsa, *op. cit.* p. 143.

Francesc i Mariagna, la qual morí el 1809, als 54 anys, i fou soterrada al fossar comú de Reus".⁽¹⁶⁾ Segons el llibre 4rt de Passantia del Col·legi de Barcelona,⁽¹⁷⁾ el 4 de gener del 1773, passà la prova de mestre amb la realització d'un anell amb diversos diamants.

Maria Lluïsa Borràs comenta que és freqüent la col·laboració dels Ferrando entre ells i amb d'altres mestres; això indica, possiblement, la crescuda de la quantitat de feina que els era encarregada. En els casos de la companyia amb Props (com és el que s'examina), cal pensar si el punxó d'aquest significa únicament la intervenció del contrast en la peça enllestida.⁽¹⁸⁾

Els calzes del tresor són tres, dos dels quals els podem emmarcar dins l'obrador de Barcelona. El calze número 6⁽¹⁹⁾ està marcat amb l'estrella de cinc puntes, i posseeix el punxó 493 B, que ens indica que estem tractant amb una peça elaborada el segle XX, quan els argenter deixen de posseir un punxó amb el seu nom per assignar-los un número. El calze número 7 està punxonat amb la marca de la ciutat (+BAR), la de l'argenter i el marcadore (RO/DES i MO+). El contrast ens identifica l'artesà Pau Rodes, mestre argenter setcentista que en el cens gremial barceloní del 1729 constava com a mestre establert, de 52 anys.⁽²⁰⁾ Podem concloure que la peça pertany, doncs, a principi del segle XVIII.

Amb una gran diferència de qualitat trobem un conjunt d'una creu d'altar i sis canelobres contemporanis. El segle XIX, es varen començar a industrialitzar les activitats dels orfebres; això els va permetre, d'una banda, la fosa dels múltiples objectes ornamentals, i de l'altra, la introducció del treball mecànic, a base de torns, premses i martinets, que resolgueren la producció en gran quantitat.⁽²¹⁾ Aquesta mecanització dels productes va portar a la substitució dels metalls tradicionals per d'altres de preu més baix i d'aparença acceptable.⁽²²⁾ L'autèntica revolució fou el descobriment del daurat i de l'argentat per mitjà de la galvanoplàstia; amb aquest proce-

(16) *Ibidem*, p. 215.

(17) Conté les proves corresponents als anys 1735 a 1816 de tots els argenter de fora la ciutat comtal. Els llibres de Passanties apareixen amb l'establiment d'unes normatives per a la regulació de l'aprenentatge i del pas dels aprenents a mestres argenter. Aquests recullen els dibuixos de les obres fetes en l'examen per esdevenir mestres.

(18) VILASECA BORRÀS DE PALLEJÀ, Lluïsa, *op. cit.*, p. 217.

(19) Es correspon amb la numeració de l'inventari.

(20) RAFOLS, J.F., *op. cit.*, II, p. 462.

(21) DALMASES, Núria de – GIRALT-MIRACLE, Daniel – MANENT, Ramon, *op. cit.*, p. 169.

(22) Aliatge de coure i zinc; el metall de la reina a base d'estany, antimoni i bismut; l'or de Manheim, el metall Leblanc, i el xapat d'objectes de coure amb làmines d'or i argent.

diment es podia recobrir qualsevol sòlid d'una capa metàl·lica per mitjà de l'acció d'un corrent elèctric; és el cas d'aquest conjunt, com també el del copó, realitzat en motlle en zinc i xapat d'or.

I, per acabar, ens referirem, pel seu valor testimonial, a les tres sacres que es conserven i, que malgrat haver estat realitzades amb llautó i en sèrie, llur presència ens recorda la utilitat que tenien fins al canvi litúrgic: les tres taules o quadres contenien les parts invariables de la missa, i es col·locaven als dos extrems i al centre de la mesa.

INVENTARI

1. CUSTÒDIA

1. Localització: Església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla.
2. Lloc de producció: desconegut.
3. Punxó: a la base MA (gairebé il·legible).
4. Mides: 74 x 32.5 cm.
5. Tipologia: base ovalada i ostensori en forma de sol.
6. Material: argent daurat i pedreria.
7. Plàstica incorporada: capets d'àngels i pedreria (colors blau, verd granat, transparent).
8. Motius ornamentals: caps i ales d'àngels, nus i base amb decoració floral.
9. Tècnica: argent repussat.
10. Datació: s. XVIII.
11. Restauració: restaurat l'any 1950.
12. Autoria: autor desconegut.
13. Persones associades: Ramon Quintana "presbíter", que encarregà la restauració.
14. Conservació: bona.
15. Inscripció: a la base: "Destruída por la revolución marxista ha sido restaurada siendo ecónomo el Dr. Ramón Quintana presbítero. Altafulla Corpus 1950 año Santo".
16. Descripció: ostensori en forma de sol, coronat per una petita creu amb quatre granats i els extrems lobulats. De la circumferència surten 28 raigs, els quals alternen l'acabament en forma de punxa i d'estrella. Tots ells estan carregats d'abundant pedreria de colors, combinada simètricament. Just a l'inici del tronc apareixen tres capets d'àngels amb dues

ales, motiu que es repeteix al nus i a la base. Tota l'obra està profusament decorada amb elements d'inspiració vegetal, recargolats. Dominen també en aquesta peça les formes zigzaguejants.

2. RELIQUIARI DE SANT ANTONI

1. Localització: Església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla.
2. Lloc de producció: Barcelona.
3. Punxó: en manca.
4. Mides: 32.8 x 12.8 cm.
5. Tipologia: reliquiari pedicular.
6. Material: argent i vidre.
7. Motius ornamentals: florals.
8. Tècnica: argent repussat.
9. Datació: 1946.
10. Autoria: Cañellas, orfebre.
11. Conservació: bona.
12. Inscripcions: a l'anvers de la base: "Sancte Antoni/Ora pro nobis". Al revers de la base: "Cañellas orfebre/Boters 15, Barcelona. Altafulla 1946" i l'escut del poble.
13. Descripció: al capdamunt i centrat es troba l'escut de l'orde franciscà (dos braços alçats i una creu). Al centre del reliquiari, darrera un vidre circular, hi ha la relíquia de sant Antoni de Pàdua acompanyada d'una flor, amb la llegenda: "Sancti Antonii Patue" (escrita en un paper). Es pot accedir a la relíquia per mitjà de la caixeta que sobresurt per darrera. Tot el voltant de la relíquia està profusament decorat amb repussats de fulles i flors d'un estil barroc. El tronc recorda les columnes salomòniques i la base va envoltada amb una trena.

3. RELIQUIARI DE SANT MARTÍ

1. Localització: Església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla.
2. Lloc de producció: desconegut.
3. Punxó: no en té.
4. Mides: 35.5 x 15.5 cm.
5. Tipologia: reliquiari pedicular amb base triangular.
6. Material: zinc, argent i vidre.
7. Motius ornamentals: flors i pinyes.

8. Tècnica: motllo.
9. Datació: s. XIX.
10. Autoria: desconeguda.
11. Conservació: bona. Incompleta: peça fragmentada, el nus no correspon a la resta.
12. Inscripció: a la part superior: "IHS".
13. Descripció: al capdamunt del reliquiari, sobreposada, trobem una creu totalment llisa. L'òval on se situa la relíquia queda emmarcat per foliacions cargolades, amb un clar sentit decoratiu, al contrari del que succeeix en el nus on l'estil és molt més sobri. La llegenda de la relíquia ens indica a qui pertany "S. Martini E.C.", és a dir, sant Martí Episcopus i Confessor. El peu recolza en tres punts en forma de fulla.

4. RELIQUIARI DE SANT SEBASTIÀ, SANT MARTÍ I SANT DAMIÀ

1. Localització: Església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla.
2. Punxó: en manca.
3. Mides: 47.5 x 15.3 cm.
4. Tipologia: reliquiari pedicular amb base circular.
5. Material: argent i vidre.
6. Plàstica incorporada: figures de sant Martí, àngels i flors.
7. Motius ornamentals: estilitzacions d'elements vegetals, flors (dos roses i quatre campanetes), dos àngels de cos sencer, quatre caps d'àngels amb ales.
8. Tècnica: repussat i cisellat.
9. Datació: 1764.
10. Autoria: desconeguda.
11. Conservació: força bona.
12. Incompleta: una de les roses està trencada.
13. Inscripció: a l'anvers de la part superior: "1764". Al revers de la part superior: "ANY".
14. Descripció: al capdamunt trobem la figura de sant Martí, representat com a bisbe (vesteix de pontifical, amb capa, bàcul i insígnies pròpies).⁽²³⁾ A banda i banda de la caixa quadrada que conté les relíquies hi ha

(23) És freqüent en la imagerie representar sant Martí vestit de militar, ja que fou militar de carrera. Per la seva vida exemplar fou elegit bisbe de Tours i, per tant, es plasma en nombroses ocasions aquesta condició.

representats dos putti sosténint una palma cada un amb una rosa. Dos parells de campanetes pengen del cos central del reliquiari. Finalment, al peu, s'hi representen quatre caps d'angelets, repussats, amb les ales corresponents cisellades, juntament amb un medalló que conté una creu.

5. CALZE AMB PATENA

1. Localització: Església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla.
2. Lloc de procedència: desconegut.
3. Punxó: no en té.
4. Mides: 24.5 x 15 cm. Patena: 14.2 cm.
5. Tipologia: base i copa circulars.
6. Material: argent daurat; el coixinet per sobre la patena és de seda amb fil d'or.
7. Motius ornamentals: elements vegetals i florals, creu, blat i raïm i instruments de la Passió.
8. Tècnica: cisellat.
9. Datació: s. XIX.
10. Autoria: desconeguda.
11. Conservació: bona.
12. Inscripció: a la base: escut amb la mitra i les borles episcopals penjant. La inscripció de l'interior de l'escut és il·legible.
13. Descripció: tant la copa com el tronc són llisos, la decoració és solament a la base, on trobem quatre medallons. Són tots cisellats excepte el que correspon al símbol episcopal que és repussat. Els altres tres contenen, respectivament, la creu, els assots i la columna i l'esponja.

6. CALZE AMB PATENA

1. Localització: Església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla.
2. Lloc de procedència: Barcelona.
3. Punxó: a la base: dues estrelles de cinc puntes. "493 B".
4. Mides: 20.4 x 12 cm. Patena: 12.6 cm.
5. Tipologia: base i copa circulars.
6. Material: argent daurat.
7. Motius ornamentals: decoració geomètrica.
8. Tècnica: repussat.

9. Datació: segurament aquesta peça correspon al s. XVIII, encara que a la inscripció realitzada el s. XX consti el s. XVI.

10. Autoria: desconeguda.

11. Persones associades: va pertànyer a José C. Oría de Abárzuza.

12. Conservació: bona.

13. Inscripció: al revers de la base: "Este cáliz es del siglo XVI y pertenece a José C. de Abárzuza".

14. Descripció: presenta una decoració molt minsa, solament es reproduïxen quatre formes geomètriques a la base. A la patena hi ha l'anyell i el símbol de Crist.

7. CALZE

1. Localització: Església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla.

2. Lloc de procedència: Barcelona.

3. Punxó: Revers de la base:

1) + BAR

2) RO

DES

3) MO

+

El primer punxó ens indica que l'obra fou realitzada en un obrador de Barcelona i el segon la identitat de l'argenter: Rodes.

4. Mides: 26.8 x 15 cm.

5. Tipologia: base i copa circulars.

6. Material: argent daurat.

7. Motius ornamentals: llaços i elements florals. Presenta també l'Arca de l'aliança, l'àngel amb set segells i llibre i la creu.

8. Tècnica: repussat.

9. Datació: segle XVIII.

10. Autoria: Pau Rodes.

11. Persones associades: va pertànyer a Tomàs de Moxó.

12. Conservació: bona.

13. Inscripció: al revers de la base: "DN Thomas de Moxo regla est calis ala yglesia parl de Altafulla".

14. Descripció: tant la copa com el tronc de la base presenten decoració floral barrejada amb llaços i raïm formant una mena de garlandes. L'inici del tronc és ple d'elements vegetals estilitzats, i acaba amb estries. A la base se situen les escenes amb l'arca de l'aliança, l'àngel, els set segells i el llibre i la creu. També a la base trobem l'escut de la casa del donant de

la peça, Tomàs de Moxó, encapçalat per un casc de cavaller. L'escut es divideix en quatre parts: a la superior esquerra hi ha representats 3 ocells; a la superior dreta 8 rombes que emmarquen una torre; a la inferior esquerra, un ocell, i a la inferior dreta, una mà amb tres espigues. La inscripció abans descrita gira al voltant de l'escut.

8. COPÓ

1. Localització: Església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla.
2. Punxó: en manca.
3. Lloc de procedència: desconegut.
4. Mides: 29 x 16 cm.
5. Tipologia: base i copa circulars.
6. Material: coure daurat.
7. Motius ornamentals: florals i 6 caps d'angelets.
8. Tècnica: repussat i cisellat.
9. Datació: segle XIX.
10. Autoria: desconeguda.
11. Conservació: bona.
12. Incompleta: li falta la creu damunt de la copa.
13. Descripció: la decoració és força matussera, realitzada en sèrie; tres àngels adornen la copa (caps repussats i ales cisellades) i tres més la base.

9. BACINA DE LA MARE DE DÉU DEL ROSER

1. Localització: Església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla.
2. Lloc de procedència: Reus.
3. Punxó: a l'anvers de la base:
 - 1) FO
 - 2) REVS
 - 3) S:C (?)

El primer punxó ens indica que és una obra del mestre argenter Joan Baptista Ferrando (el seu contrast és FO) i el segon fa referència a la ciutat de procedència, Reus. El tercer, que correspon al nom del marcadore, no l'hem pogut identificar.

4. Mides: 20.5 x 26 cm. Estatueta: 14.5 cm d'alçada.
5. Tipologia: safata circular amb peu.

6. Material: argent.
7. Motius ornamentals: representació de la Mare de Déu del Roser.
8. Tècnica: cisellat.
9. Datació: segle XVIII.
10. Autoria: Joan Baptista Ferrando Ferrer.
11. Conservació: bona.
12. Incompleta: li manca la corona i a la mà li falta el rosari.
13. Descripció: la safata és completament llisa; la Mare de Déu és situada sobre d'una peana, amb una toga cobrint-li les espatlles, i un mantell que arriba fins a terra, posat al braç amb el qual subjecta el nen Jesús en actitud de beneir; el fet de portar el Nen provoca un lleuger desplaçament del maluc, que ajuda a donar dinamisme a l'obra, alhora reforçat per l'altre braç estès aguantant el rosari; també s'ha volgut jugar amb els plecs de la roba, que creen formes sinuoses.

10. BACINA DE SANT ANTONI

1. Localització: Església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla.
2. Lloc de procedència: Barcelona.
3. Punxó: a l'anvers de la base:
 - 1) +
 - FO
 - 2) MO
 - 3) TRAMUS

El primer punxó ens indica que l'obra va ser feta en un obrador de Barcelona.

4. Mides: 25 x 33 cm.
5. Tipologia: safata circular sense peu.
6. Material: argent.
7. Motius ornamentals: representació de sant Antoni.
8. Tècnica: repussat.
9. Datació: segle XVIII.
10. Autoria: no identificada.
11. Conservació: bona.
12. Inscripcions: a l'anvers de la safata "La fet fer Juan Soler Marinero 1713".
13. Descripció: la safata és completament llisa; el Sant és situat sobre d'una peana, amb l'hàbit franciscà, coronat i amb el Nen en braços.

Com se l'acostuma a representar, té una aparença imberbe i jove; amb la mà sosté una assutzena, un dels seus atributs juntament amb el Nen Jesús; el vestit està treballat i marca els plects que es produeixen en moure la cama.

11. BACINA DE SANT ISIDRE

1. Localització: Església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla.
2. Lloc de procedència: Barcelona.
3. Punxó: a l'anvers de la base:
 - 1) +
BAR
 - 2) SERRA
 - 3) il·legible

El primer punxó ens indica que l'obra va ser feta en un obrador de Barcelona i el segon que el mestre argenter es deia Serra.

4. Mides: 28 x 25 cm. Figureta: 20 cm d'alçada.
5. Tipologia: safata circular amb peu.
6. Material: argent.
7. Motius ornamentals: representació de sant Isidre.
8. Tècnica: repussat.
9. Datació: segle XVIII.
10. Autoria: Antoni Serra.
11. Conservació: bona.

12. Descripció: la safata és completament llisa; el Sant, en aquesta ocasió, no es troba sobre una peana, sinó que està situat directament sobre la safata; sant Isidre, fill de llauradors, passà tota la seva vida treballant al camp; per això, en aquesta peça el trobem representat amb els instruments de llaurança i vestit amb jaqueta i calça curta; un altre tret representatiu és la seva barba i l'abundant cabell; en aquesta figura s'intenta donar una postura dinàmica i activa al personatge: les cames estan disposades de manera desigual, un braç es creua sobre el pit i l'altre se separa del cos, mentre el cap s'inclina endarrera.

12. CREU

1. Localització: Església parroquial de Sant Martí, d'Altafulla.
2. Mides: 93.5 x 37 cm.

3. Tipologia: creu d'altar amb Crist crucificat amb 3 claus.
4. Material: zinc.
5. Motius ornamentals: representació de Crist i vegetals.
6. Tècnica: repussat.
7. Datació: segle XX.
8. Autoria: desconeguda.
9. Conservació: bona.
10. Obres en relació: forma conjunt amb 6 canelobres amb tronc estriat i amb idèntica base que la creu.
11. Inscripcions: a la part superior de la creu: "INRI".
12. Descripció: creu llisa amb estilitzacions vegetals als extrems; la base és de forma triangular, amb un medalló a cada cara, representant la Verge dels Dolors, sant Pere i el Crist amb la corona d'espines; els braços tornen a ser estilitzacions de fulles.

Les altres peces que corresponen al tresor de l'església parroquial d'Altafulla són tres sacres i una fulla de bandera pertanyent a una obra que ja no es conserva.⁽²⁴⁾

Elisa Badia i Pujade i Carina Huguet i Valls

(24) Volem agrair a mossèn Isidre Saludes la seva col·laboració, sense la qual aquest article no hauria pogut ésser escrit.